



# บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กพ.ทอ.(สปพ.โทร.๒-๑๒๔๕)

ที่ กท ๐๖๐๔.๔/๒๓๕๕

วันที่ ๒๖ เม.ย.๖๙

เรื่อง การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวินัยทหาร ประจำเดือน พ.ค.๖๙

เสนอ นชต.ทอ.

๑. ตามอนุมัติ ผบ.ทอ.เมื่อ ๙ มี.ค.๕๐ ท้ายหนังสือ กพ.ทอ.ที่ กท ๐๖๐๓.๔/๑๖๕๔ ลง ๘ มี.ค.๕๐ ให้ นชต.ทอ. หน่วยแยก หน่วยสมทบ และหน่วยปฏิบัติราชการสนาม ทำการฝึกอบรมข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง เป็นประจำทุกรอบ ๔ เดือน (ม.ค., พ.ค.และ ก.ย.) และรายงานผลการฝึกอบรมให้ ผบ.ทอ. (ผ่าน กพ.ทอ.) ทราบ ภายใน ๑๕ วัน หลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรม นั้น

๒. กพ.ทอ.ตรวจสอบและพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวินัยทหาร ประจำเดือน พ.ค.๖๙ เป็นไปตามอนุมัติ ผบ.ทอ.ฯ ในข้อ ๑ จึงกำหนดให้มีการฝึกอบรมฯ ตั้งแต่ ๑๘ - ๒๙ พ.ค.๖๙ (ตารางการฝึกอบรมตามแนบ) และรายงานผลการปฏิบัติพร้อมภาพการฝึกอบรมฯ ภายใน ๑๒ มี.ย.๖๙ โดยสามารถศึกษารายละเอียดหรือตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ [www.person.rtaf.mi.th](http://www.person.rtaf.mi.th) หรือ QR code ที่แนบ

จึงเสนอมาเพื่อดำเนินการต่อไป

น.อ.

รอง ผอ.สปพ.กพ.ทอ.ทำการแทน

จก.กพ.ทอ.



ตารางการฝึกอบรมข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง

ตั้งแต่ ๑๘ - ๒๙ พ.ค.๖๙

วัน เดือน ปี	รายการฝึกอบรม	หมายเหตุ
๑๘ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การไว้ทรงผม สีของผม และการประดับเครื่องประดับต่าง ๆ หัวข้อการฝึก - ท่าตรง ท่ายกอก และท่าพัก	
๑๙ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การติดป้ายชื่อ และการประดับแพรแถบย่อ หัวข้อการฝึก - ทบทวนท่าตรง ท่ายกอก และท่าพัก	
๒๐ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การแต่งเครื่องแบบทหาร หัวข้อการฝึก - ทำหันอยู่กับที่	
๒๑ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การแต่งเครื่องแบบมาปฏิบัติราชการ และการแต่งกายชุดปฏิบัติราชการอื่น ๆ (๑. การแต่งเครื่องแบบมาปฏิบัติราชการตามปกติ) หัวข้อการฝึก - ทบทวนท่าหันอยู่กับที่	
๒๒ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การแต่งเครื่องแบบมาปฏิบัติราชการ และการแต่งกายชุดปฏิบัติราชการอื่น ๆ (๒. การแต่งกายชุดปฏิบัติราชการอื่น ๆ) หัวข้อการฝึก - ท่าเคารพขณะอยู่กับที่ไม่สวมหมวกและสวมหมวก	
๒๕ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การประดับเครื่องหมายแสดงความสามารถหรือเครื่องหมายอื่น ๆ การพกพาโทรศัพท์มือถือ และสะพายกระเป๋าหรือเป้ หัวข้อการฝึก - ทบทวนท่าเคารพขณะอยู่กับที่ไม่สวมหมวกและสวมหมวก	
๒๖ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - การใช้เครื่องประดับติดหรือทับเครื่องแบบทหาร หัวข้อการฝึก - ท่าเคารพขณะเคลื่อนที่ไม่สวมหมวก	
๒๗ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - สิทธิและโอกาสในการแต่งเครื่องแบบทหาร หัวข้อการฝึก - ท่าเคารพขณะเคลื่อนที่สวมหมวก	
๒๘ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - ห้ามแต่งเครื่องแบบไปในโอกาสที่ไม่สมควร หัวข้อการฝึก - ทบทวนท่าเคารพขณะเคลื่อนที่ไม่สวมหมวกและสวมหมวก	
๒๙ พ.ค.๖๙	หัวข้ออบรม - ความผิดเกี่ยวกับการแต่งกาย หัวข้อการฝึก - ทบทวนทั้งหมด	

หมายเหตุ สามารถพิจารณาช่วงเวลาในการฝึกอบรมฯ ให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วย ได้ตามความเหมาะสม



แบบประเมินการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า (การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวินัยทหาร) ประจำเดือน.....

หน่วย.....

ลำดับ	การประเมิน	คะแนนเต็ม	ให้คะแนน	หมายเหตุ
๑	ท่าตรง - ท่ายกอก - ท่าพักปกติ	๑๐		
๒	ท่าพักตามระเบียบ	๑๐		
๓	ท่าหันอยู่กับที่	๑๐		
๔	ท่าเคารพขณะอยู่กับที่ ไม่สวมหมวก	๑๐		
๕	ท่าเคารพขณะอยู่กับที่ สวมหมวก	๑๐		
๖	ท่าเคารพขณะเคลื่อนที่ ไม่สวมหมวก (ผู้บังคับบัญชา)	๑๐		
๗	ท่าเคารพขณะเคลื่อนที่ ไม่สวมหมวก (ผู้ใหญ่)	๑๐		
๘	ท่าเคารพขณะเคลื่อนที่ สวมหมวก (ผู้บังคับบัญชา)	๑๐		
๙	ท่าเคารพขณะเคลื่อนที่ สวมหมวก (ผู้ใหญ่)	๑๐		
๑๐	ผู้ทำการฝึกวิชาทหาร	๑๐		
คะแนนรวม		๑๐๐		

#### หลักเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน

- |                    |         |
|--------------------|---------|
| ๑. การแต่งกาย      | ๒ คะแนน |
| ๒. วินัย           | ๒ คะแนน |
| ๓. ความถูกต้อง     | ๒ คะแนน |
| ๔. ความแข็งแรง     | ๒ คะแนน |
| ๕. ความพร้อมเพรียง | ๒ คะแนน |

#### ผลการประเมิน

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| ๑. ดีมาก        | ร้อยละ ๙๐ - ๑๐๐ |
| ๒. ดี           | ร้อยละ ๘๐ - ๘๙  |
| ๓. พอใช้        | ร้อยละ ๖๐ - ๗๙  |
| ๔. ต้องปรับปรุง | ร้อยละ ๐ - ๕๙   |

ผู้ทำการประเมิน

ลงชื่อ.....  
(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

## หัวข้ออบรม

### การไว้ทรงผม สีของผม และการประดับเครื่องประดับต่างๆ

#### ๑. การไว้ทรงผม

๑.๑ ชาย ให้ตัดผมทรงด้านข้างยาวความยาวด้านบน ๒ - ๓ ซม.

๑.๒ หญิง ห้ามไว้ผมเปีย ผมทรงหางม้า ผมม้า (ผมปรกหน้า) หรือผมทรงอื่นที่ไม่เหมาะสม ถ้าหากผมยาวให้ผมวดปลายผมให้เรียบร้อย ไม่ปล่อยให้ผมประปร้าหรือปรกปากจนปิดอินทรีหู หากจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ตกแต่งทรงผมประกอบก็ควรใช้ก็๊ปหรือริบบิ้นขนาดเล็กที่เป็นสีเดียวกับสีผม และห้ามใช้ครีมแต่งผมหรือสารอื่นใดตกแต่งทรงผมให้มองดูแล้วเหมือนผมเปียกตามสมัยนิยมในปัจจุบัน

๒. สีของผม ห้ามย้อมสีผมเป็นสีต่างๆ เว้นแต่การย้อมด้วยสีดำ ในการย้อมสีผมให้ย้อมเป็นสีเดียวกันทั้งศีรษะ ห้ามย้อมเป็นจุดหรือเฉพาะที่

๓. การประดับเครื่องประดับต่าง ๆ (หญิง) ห้ามมิให้ใช้เครื่องอาภรณ์อันมีค่าต่าง ๆ ประดับภายนอกจากนาฬิกา และแหวนเรียบ ๆ เพียง ๑ วง และห้ามแต่งหน้าด้วยเครื่องสำอางสีเข้ม

### การติดป้ายชื่อ และการประดับแพรแถบย่อ

#### ๑. ป้ายชื่อมี ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ ป้ายชื่อที่ใช้แสดงชื่อตัวและชื่อสกุลสำหรับข้าราชการกลาโหมประจำการ นักเรียนทหาร ทหารกองประจำการ และลูกจ้างในสังกัดกระทรวงกลาโหม โดยป้ายชื่อทำด้วยโลหะหรือพลาสติก เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้าง ๒ ซม. ยาว ๗.๕ ซม.หนา ๐.๑ ซม. พื้นป้ายด้านที่จะสลักชื่อเป็นสีดำ มีเส้นขอบสีขาวประมาณ ๐.๑ ซม. แบบอักษร TH SarabunPSK ให้สลักชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทย ด้วยอักษรบรรจงสีขาว มีขนาดสูงประมาณ ๐.๗ ซม. และไม่ต้องระบุชื่อยศ

แบบที่ ๒ ป้ายชื่อที่ใช้แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล ยศ และชื่อส่วนราชการต้นสังกัดสำหรับข้าราชการกลาโหมประจำการ นักเรียนทหาร ทหารกองประจำการ และลูกจ้างในสังกัดกระทรวงกลาโหมในโอกาสทำการฝึกหรือศึกษาอบรมร่วมกับต่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่ร่วมหรือเกี่ยวกับต่างประเทศหรือไปราชการต่างประเทศ โดยป้ายชื่อทำด้วยโลหะหรือพลาสติก เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้าง ๒.๕ ซม. ยาว ๗.๕ ซม.หนา ๐.๑ ซม. พื้นป้ายด้านที่จะสลักชื่อเป็นสีดำ มีเส้นขอบสีขาวประมาณ ๐.๑ ซม. แบบอักษร TH SarabunPSK แบ่งออกเป็น ๓ แถว โดยแถวบนสลักชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทย ตัวอักษรบรรจงสีขาว มีขนาดสูงประมาณ ๐.๔ ซม. แถวกลางสลักเฉพาะชื่อตัวภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่มีขนาดสูงประมาณ ๐.๓ ซม. จัดให้อยู่แนวกึ่งกลางป้ายชื่อ แถวล่างมุมซ้ายสลักคำย่อยศเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด มีขนาดสูงประมาณ ๐.๓ ซม. โดยให้ตัวอักษรตัวแรกห่างจากขอบซ้ายและขอบล่าง ด้านละประมาณ ๐.๓ ซม. และแถวล่างมุมขวาสลักคำว่า "RTAF" โดยให้ตัวอักษรตัวแรกห่างจากขอบซ้ายและขอบล่าง ด้านละประมาณ ๐.๓ ซม. สำหรับผู้ไม่มียศไม่ต้องสลักคำย่อยศ โดยให้ติดป้ายชื่อตรงกึ่งกลางเหนือกระเป๋านของเสื้อด้านขวาประมาณ ๑ ซม. ในกรณีที่เสื้อเครื่องแบบไม่มีกระเป๋านให้ติดตรงกึ่งกลางอกเสื้อด้านขวาสูงต่ำพองาม

๒. การประดับแพรแถบย่อ เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติซึ่งไม่ประดับเครื่องราอิสริยาภรณ์ ให้ใช้แพรแถบย่อซึ่งมีขนาดสูง ๑.๕ ซม. กว้าง ๓ ซม. โดยให้ประดับแพรแถบย่อตรงกึ่งกลางเหนือกระเป๋านของเสื้อด้านซ้ายประมาณ ๑ ซม. ในกรณีที่เสื้อเครื่องแบบไม่มีกระเป๋าน ให้ติดตรงกึ่งกลางอกเสื้อด้านซ้ายสูงต่ำพองามให้ติดเรียงกันเป็นแถวตามยาว แถวละไม่เกิน ๕ แถบ

การแต่งเครื่องแบบ...

### การแต่งเครื่องแบบทหาร

๑. หมวก ต้องรักษาให้สะอาด เมื่อสวมหมวกต้องสวมให้สุภาพ อย่าให้เอียงข้างหงายหลัง จุ่มหน้า จนดูน่าเกลียด หมวกชนิดทรงหม้อตาลจะต้องไม่บูบู้จนเสียทรง สายรัดคางโดยปกติต้องรัดให้อยู่ระหว่างขอบหมวกด้านหน้า กับกะบังหมวกเท่านั้น ถ้าสวมหมวกอยู่จะถอดหมวกเคารพผู้ใดมิได้ และเมื่อเข้าไปในพระที่นั่ง โบสถ์ วิหาร ที่ว่าการ หรือเคหะสถานเพื่อเคารพต่อสถานที่นั้น ให้ถอดหมวก

๒. เสื้อ ควรเป็นเสื้อที่ตัดได้เหมาะกับทรวดทรงของตนเอง และต้องซักกรีดให้สะอาดเรียบร้อย ถ้าต้องสวมเมื่อใช้กางเกงสีเดียวกัน สีเสื้อต้องคล้ายคลึงกับสีกางเกง

๓. การใช้เสื้อชั้นใน (ชาย) ให้ระวังมิให้แขนเสื้อชั้นในแลบออกมาเกินกว่าแขนเสื้อ และให้ใส่เสื้อชั้นในสีขาว คอแหลม หรือเสื้อชั้นในอื่นใดก็ได้ แต่ต้องไม่ให้เสื้อชั้นในโผล่แลบออกมานอกเครื่องแบบ

๔. กางเกง ควรเป็นกางเกงที่ตัดได้เหมาะกับทรวดทรงของตน อย่าให้คับหรือสั้นจนน่าเกลียด และต้องซักกรีดให้สะอาดเรียบร้อย ถ้าแต่งกับเสื้อสีเดียวกันต้องให้สีคล้ายคลึงกัน

๕. กระโปรง ให้ยาวคลุมเข่าไม่เกินครึ่งน่อง ชายกระโปรงไม่บานและไม่มีกระเป่า

๖. การใช้เข็มขัด และหัวเข็มขัด ให้ใช้เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นแบบดุนนูน หรือแบบประกอบยึด ในการคาดเข็มขัดให้ปลายสายทั้งสองข้างเก็บซ่อนอยู่ด้านหลังหัวเข็มขัด

๗. รองเท้า ต้องขัดให้สะอาด ถ้าเป็นชนิดหนังมันก็อย่าให้แตกกระแหงเป็นเกล็ด สำหรับข้าราชการหญิง ส้นรองเท้าต้องใหญ่พอสมควร สูงไม่ต่ำกว่า ๒.๕ ซม. และไม่เกิน ๓.๕ ซม.

โดยส่วนประกอบเครื่องแบบทหาร จะต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนดเท่านั้น มิให้ใช้ส่วนประกอบ การแต่งกายตามสมัยนิยม เช่น กางเกงต้องไม่เป็นกางเกงเอวต่ำ รองเท้าสุภาพสตรีต้องไม่เป็นรองเท้าส้นแหลม หรือทรงสมัยนิยม เป็นต้น

### การแต่งเครื่องแบบมาปฏิบัติราชการ และการแต่งกายชุดปฏิบัติราชการอื่น ๆ

๑. การแต่งเครื่องแบบมาปฏิบัติราชการตามปกติ ให้แต่งเครื่องแบบ ดังนี้

๑.๑ ข้าราชการชาย แต่งเครื่องแบบปกติเทาคอพับ

๑.๒ ข้าราชการหญิง

๑.๒.๑ แต่งเครื่องแบบปกติคอพับ

๑.๒.๒ แต่งเครื่องแบบปกติเทาคอแบบปล่อยเอว

๑.๓ ลูกจ้างประจำชาย แต่งเครื่องแบบชุดเสื้อคอพับสีเทา

๑.๔ ลูกจ้างประจำหญิง

๑.๔.๑ แต่งเครื่องแบบชุดเสื้อคอพับสีเทาหรือสีขาว

๑.๔.๒ แต่งเครื่องแบบชุดเสื้อคอเปิดสีเทาหรือสีขาวแบบปกคอแหลมแขนสั้น

๑.๕ พนักงานราชการชาย แต่งเครื่องแบบชุดเสื้อคอพับสีเทา

๑.๖ พนักงานราชการหญิง

๑.๖.๑ แต่งเครื่องแบบชุดคอพับสีเทาหรือสีขาว

๑.๖.๒ แต่งเครื่องแบบชุดเสื้อคอเปิดสีเทาหรือสีขาวแบบปกคอแหลมแขนสั้น

๑.๗ ลูกจ้ำงชั่วคราวชาย แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับลูกจ้ำงประจำชาย เว้นแต่ไม่ติดเครื่องหมายสังกัด และไม่สวมหมวก

๑.๘ ลูกจ้ำงชั่วคราวหญิง แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับลูกจ้ำงประจำหญิง เว้นแต่ไม่ติดเครื่องหมายสังกัด และไม่สวมหมวก

สำหรับการแต่งเครื่องแบบของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่พิเศษ ผู้ควบคุม หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝึกทหาร ผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ ให้แต่งเครื่องแบบตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งที่กำหนดไว้ในเรื่องนั้น ๆ

## ๒. การแต่งกายชุดปฏิบัติราชการอื่น ๆ

๒.๑ ชุดบิน สำหรับผู้ทำการในอากาศ ให้ใช้ในโอกาสดังนี้

๒.๑.๑ เป็นเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานพระราชพาหนะซึ่งกำหนดให้ใช้ชุดบินหรือมีความจำเป็นต้องใช้ชุดบินในการปฏิบัติหน้าที่

๒.๑.๒ ขณะทำการบิน หรืออยู่บริเวณฝูงบิน หน่วยบิน หรือกองบิน

๒.๑.๓ ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ต่อเนื่องกับการทำการบิน

๒.๑.๔ ระหว่างการฝึกกร่วม หรือฝึกผสม หรือฝึกกร่วมผสม

๒.๑.๕ ใช้ในโอกาสไปปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบสวน และวิเคราะห์หาสาเหตุอากาศยานอุบัติเหตุ เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เป็นเหล่าทหารนักบิน

๒.๒ ชุดช่าง ให้ใช้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ช่างภายในบริเวณฐานบิน ฝูงบิน หน่วยบิน กองบิน หรือภายในเขตของหน่วยงานเท่านั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ช่างที่มีความต่อเนื่องไปยังนอกบริเวณฐานบิน ฝูงบิน หน่วยบิน กองบิน หรือนอกเขตหน่วยงานให้คงใช้ชุดช่างนี้ได้

๒.๓ เสื้อคลุมแพทย์ ให้ใช้ในขณะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล

๒.๔ ชุดคลุมท้อง ข้าราชการ ลูกจ้ำง หรือพนักงานราชการหญิงที่มีครรภ์ตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไปให้งดแต่งเครื่องแบบ โดยให้แต่งกายชุดคลุมท้องสีขาวหรือสีเทามาปฏิบัติราชการ

๒.๕ ชุดผู้ป่วย ข้าราชการที่เจ็บป่วยแต่ยังสามารถมาปฏิบัติราชการได้ ให้แต่งกายชุดผู้ป่วยมาปฏิบัติราชการ ดังนี้

๒.๕.๑ ข้าราชการชาย ใช้กางเกงขายาวสีเทาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีขาว เข็มขัดที่ไม่ใช่ส่วนประกอบของเครื่องแบบ และใช้รองเท้าตามความเหมาะสมกับลักษณะของการป่วย

๒.๕.๒ ข้าราชการหญิง ใช้กระโปรงสีเทาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีขาว เข็มขัดที่ไม่ใช่ส่วนประกอบของเครื่องแบบ และใช้รองเท้าตามความเหมาะสมกับลักษณะของการป่วย

## การประดับเครื่องหมายแสดงความสามารถหรือเครื่องหมายอื่นๆ การพกพาโทรศัพท์มือถือ และสะพายกระเป๋าหรือเป้

๑. การประดับเครื่องหมายแสดงความสามารถหรือเครื่องหมายอื่นๆ ให้ผู้มีสิทธิประดับตามที่กำหนดไว้ในคำสั่ง โดยใช้ประกอบกับเครื่องแบบและให้ประดับเหนือกึ่งกลางกระเป๋าให้ประดับเหนือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือแพรแถบย่อหรือป้ายชื่อ โดยประดับเหนือขึ้นไปอีก ๑ ซม.

๒. การพกพา...

๒. การพกพาโทรศัพท์มือถือ กำหนดให้ใช้โทรศัพท์มือถือ ที่มีสีกลมกลืนกับเครื่องแบบสีเทา ห้ามใช้สีที่ฉูดฉาด และให้ใช้ของโทรศัพท์ที่เป็นสีดำ สีน้ำเงินดำ หรือสีเทา กรณีที่ใช้กับเครื่องแบบฝึกสีพรางหรือเครื่องแบบสนามสีพราง จะใช้ของโทรศัพท์สีพรางที่กลมกลืนกับเครื่องแบบก็ได้

๓. รถจักรยานยนต์หรือจักรยาน สามารถสพายกระเป๋าหรือเป้ที่มีสีกลมกลืนกับเครื่องแบบ (สีดำ สีเทา หรือสีน้ำเงิน ที่ไม่มีลวดลายและเครื่องประดับใด ๆ) นอกจากนี้ให้ใช้การถือตามปกติ

### การใช้เครื่องประดับติดหรือทับเครื่องแบบทหาร

ตามกฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๑๑) ออกตามความใน พ.ร.บ.เครื่องแบบทหาร พ.ศ.๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบของข้าราชการทหาร ห้ามมิให้ใช้เครื่องประดับอย่างอื่นติดหรือทับเครื่องแต่งกายของทหาร เว้นแต่เครื่องหมายนั้นได้มีระเบียบบ่งไว้ใน พ.ร.บ. หรือในกฎข้อบังคับของทหารให้ประดับนั้นแต่ปรากฏว่ามีผู้ใช้เครื่องประดับต่าง ๆ เช่น แหวนหรือเครื่องหมายอื่น ๆ ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในที่ได้กล่าวมาแล้วหรือที่ รมว.กท.มิได้อนุญาต นับว่าเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมผิดด้วย พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ.๒๔๗๖ ฉะนั้นจึงขอชี้แจงดังต่อไปนี้

๑. เครื่องหมายใด ๆ ซึ่งจะติดทับเครื่องแบบทหารได้นั้น ต้องมีบ่งไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎข้อบังคับของทหารหรือที่ รมว.กท. อนุญาตให้ประดับได้เท่านั้น

๒. เวลาเข้าในสมาคมใด ๆ เมื่อสมาคมนั้นมีเครื่องหมาย ก็อนุญาตให้ประดับเครื่องหมายของสมาคมนั้นได้ในโอกาสที่ไปในงานเกี่ยวแก่สมาคมนั้น

๓. ในโอกาสที่ไปในงานใด ๆ ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราว และมีเครื่องหมายสำหรับงานนั้นด้วย ก็อนุญาตให้ประดับเครื่องหมายที่กล่าวมานี้ทับเครื่องแบบทหารได้เฉพาะภายในขอบเขตของงานนั้น ๆ

### สิทธิและโอกาสในการแต่งเครื่องแบบทหาร

๑. ทหารกองประจำการ นักเรียนทหาร และทหารประจำการ แต่งเครื่องแบบทหารได้ทุกโอกาส

๒. ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นว่าที่ยศนายทหารสัญญาบัตรชั้นใด ให้แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายยศเช่นเดียวกับนายทหารสัญญาบัตรชั้นนั้น

๓. นายทหารนอกกอง ราชองครักษ์พิเศษ นายทหารพิเศษ และผู้บังคับการพิเศษมีสิทธิแต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับนายทหารประจำการได้ทุกโอกาส

๔. พลทหาร และนายทหารประทวนนอกประจำการ แต่งเครื่องแบบทหารได้เฉพาะในโอกาสต่อไปนี้ คือ

๔.๑ ถูกเรียกระดมพล

๔.๒ ถูกเรียกเข้ารับราชการทหาร

๕. พลทหาร และนายทหารประทวนนอกประจำการผู้ได้รับพระราชทานเหรียญกล้าหาญตามกฎหมายว่าด้วยเหรียญกล้าหาญหรือเหรียญชัยสมรภูมิตามกฎหมายว่าด้วยเหรียญชัยสมรภูมิ หรือเหรียญอื่นใดซึ่งผู้ได้รับมีสิทธิเช่นเดียวกับผู้ได้รับพระราชทานเหรียญดังกล่าวแล้วมีสิทธิแต่งเครื่องแบบทหารได้เฉพาะในโอกาสที่ได้รับเชิญไปร่วมงานต่อไปนี้ คือ

๕.๑ งานพระราชพิธี ...

- ๕.๑ งานพระราชพิธี หรือรัฐพิธี
- ๕.๒ งานต่าง ๆ ของทหาร
- ๕.๓ งานซึ่งเกี่ยวกับราชการ
- ๕.๔ งานพิธีอันมีเกียรติทั่ว ๆ ไป

๖. นายทหารสัญญาบัตรนอกประจำการ มีสิทธิแต่งเครื่องแบบทหารได้ทุกโอกาส

๗. การแต่งเครื่องแบบทหารของพลทหาร นายทหารประทวนนอกประจำการ และนายทหารสัญญาบัตรนอกประจำการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งของทางราชการทหาร ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนหรือกระทำผิดหรือประพฤตินั้นไม่สมเกียรติของทหาร ก็หมดสิทธิในการแต่งเครื่องแบบทหารตั้งแต่วันที่ทางราชการทหารสั่งห้าม

#### ห้ามแต่งเครื่องแบบไปในโอกาสที่ไม่สมควร

ห้ามข้าราชการ พลทหาร และลูกจ้าง แต่งเครื่องแบบไปประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น ขับรถรับจ้าง ประกอบการค้าขาย หรือทำธุรกิจอื่น ๆ

ห้ามข้าราชการ พลทหาร และลูกจ้าง แต่งเครื่องแบบไปทำงานให้กับบริษัท หรือห้างร้านต่าง ๆ ที่ได้รับการว่าจ้างหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ หรือที่ปรึกษาของบริษัท

ห้ามข้าราชการ พลทหาร และลูกจ้าง แต่งเครื่องแบบเข้าไปในสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เช่น ผับ คอฟฟี่ช็อป ค็อกเทลเล้าท์ คาราโอเกะ หรือสถานบริการอาบอบนวดต่าง ๆ เป็นต้น

ห้ามนายทหารประทวน และลูกจ้างแต่งเครื่องแบบไปเสพสุราตามร้านอาหารต่าง ๆ ที่มีใช้สโมสรของทางราชการทหาร ทั้งในเวลาราชการ และนอกเวลาราชการ

#### ความผิดเกี่ยวกับการแต่งกาย

๑. ไม่แต่งเครื่องแบบในขณะที่ปฏิบัติราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
  ๒. แต่งเครื่องแบบไม่ถูกต้องหรือไม่เรียบร้อย
  ๓. แต่งเครื่องแบบไม่พกบัตรประจำตัวข้าราชการกลาโหม
  ๔. แต่งเครื่องแบบโดยใช้เครื่องประดับไม่เป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด
  ๕. ไม่สวมหมวกขณะแต่งเครื่องแบบโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
  ๖. ทหารชายไว้ทรงผมไม่เป็นไปตามรูปแบบที่ทางราชการกำหนด
  ๗. ทหารหญิงไว้ทรงผมไม่เป็นไปตามรูปแบบที่ทางราชการกำหนด
- ความผิดกรณีดังกล่าวมีโทษตั้งแต่ ภาคทัณฑ์จนถึงขังไม่เกิน ๗ วัน

### เอกสารอ้างอิง

- คำสั่ง กท ที่ ๘๘/๓๔ เรื่อง การแต่งเครื่องแบบและการไว้ทรงผมของทหารหญิง
- ระเบียบ กท.ว่าด้วยป้ายชื่อติดเครื่องแบบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๖๑
- ระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการแต่งกาย พ.ศ.๒๕๖๕
- กฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๔๙) ว่าด้วยสิทธิและโอกาสในการแต่งเครื่องแบบทหาร
- อนุมัติ ผบ.ทอ.(รอง ผบ.ทอ.ทำการแทน) เมื่อ ๓ ส.ค.๕๘ ท้ายหนังสือ กพ.ทอ.ที่ กท ๐๖๐๓.๔/๕๘๑๑ ลง ๒๙ ก.ค.๕๘ เรื่อง ห้ามแต่งเครื่องแบบไปในโอกาสที่ไม่สมควร
- คำชี้แจงทหาร ที่  $\frac{๑๐/๑๔๖๑๓}{๒๔๗๙}$  ลง ๑๙ ก.พ.๗๙ เรื่อง การใช้เครื่องประดับติดหรือทับเครื่องแบบทหาร

## หัวข้อการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า

### ๑. ท่าตรง

๑. คำบอก “แถว - ตรง” (คำบอกแบ่ง)

๒. การปฏิบัติ ท่านี้มีจังหวะเดียว

ลักษณะของท่าตรง คือ จะต้องยืนให้ส้นเท้าทั้งสองชิดและอยู่ในแนวเดียวกันปลายเท้าทั้งสองแยกออกไปทางข้างจนปลายเท้าห่างกันประมาณ ๑ คืบ หรือให้ความยาวของเท้าเฉียงเป็นมุมประมาณ ๔๕ องศา เข้าทั้งสองตั้งและบิ๊บเข้าหากัน แขนทั้งสองข้างห้อยอยู่ข้างลำตัวและพลิกข้อศอกไปทางข้างหน้าเล็กน้อย จนไหล่ทั้งสองข้างตั้งและเสมอกัน นิ้วมือทั้งห้าเหยียดตรงและให้เรียงชิดติดกัน ฝ่ามือแบนราบและให้เอานิ้วกลางแตะไว้ที่กึ่งกลางขาท่อนบนประมาณแนวตะเข็บกางเกง เปิดฝ่ามือออกทางด้านนิ้วก้อยเล็กน้อย ลำคอตั้งตรงไม่ยื่นคาง สายตามองตรงไปทางข้างหน้าในแนวระดับวางน้ำหนักตัวให้อยู่บนเท้าทั้งสองข้างเท่า ๆ กันและนิ่ง

เมื่อได้ยินคำบอก “แถว” จะต้องจัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้ยืนอยู่ในลักษณะท่าตรงตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ยกเว้นเข้าขวาหย่อนเล็กน้อย พร้อมกับสูดลมหายใจเข้าปอดให้เต็มที่ และยกอกให้ผึ่งผาย

เมื่อได้ยินคำบอก “ตรง” ให้กระตุกเข้าขวาเข้ามาอย่างรวดเร็วและแข็งแรงจนตั้งในลักษณะที่ให้บิ๊บเข้าทั้งสองเข้าหากัน จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอก

ท่าตรงเป็นท่าพื้นฐานของทุกท่า ก่อนจะปฏิบัติท่าใดก็ตามจะต้องเริ่มต้นจากท่าตรงเสมอและใช้เป็นท่าแสดงการเคารพได้ท่าหนึ่ง

### ๒. ท่ายกอก

๑. คำบอก “ยก, ออก” (เป็นคำ ๆ)

๒. การปฏิบัติ เมื่อได้ยินคำบอก “ยก” เป็นการเตือนให้ผู้ปฏิบัติเตรียมพร้อมในการปฏิบัติต่อไป เมื่อได้ยินคำบอก “ออก” ให้ผู้ปฏิบัติยกหน้าอกขึ้นในลักษณะกระตุกหน้าอกให้ผึ่งผาย ซึ่งมีใช้การยกไหล่หรือสูดลมหายใจเข้าสำหรับการเคารพ เมื่อได้ยินคำบอก “อ๊ีบ” ให้ผู้ปฏิบัติสละบัตหน้าไปทางผู้รับการเคารพ (ในลักษณะการกัศกราม) ไปในทิศทางตรงหน้า ทางขวาหรือทางซ้ายให้แข็งแรง

หมายเหตุ : แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ

๑) กรณีผู้ปฏิบัติมีตั้งแต่ ๒ นายขึ้นไป ให้ผู้ที่มีชั้นยศสูงสุดในบริเวณนั้นเป็นคนสั่ง “ยก, ออก” ปฏิบัติให้พร้อมเพรียงกันทุกนาย และสั่ง “อ๊ีบ” พร้อมกับสละบัตหน้าไปในทิศทางผู้รับการเคารพ

๒) กรณีผู้ปฏิบัติมีคนเดียว ให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติท่ายกอก และสละบัตหน้าประกอบ การแสดงความเคารพให้แข็งแรง

### ๓. ท่าพัก

ท่าพักตามปกติ

๑. คำบอก “พัก” (คำบอกรวด)

๒. การปฏิบัติ ท่านี้มีตอนเดียว แต่ให้ปฏิบัติไปตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ในขั้นแรกเมื่อได้ยินคำบอก “พัก” ให้หย่อนเข้าขวาลงเล็กน้อย โดยพยายามไม่ให้ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายมีการไหวติงไปด้วยอย่างกะทันหัน

สำหรับในขั้นต่อไปนั้น ทำนี้อนุญาตให้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและเปลี่ยนเข้าพักได้ตามสมควร และเท่าที่จำเป็น

ท่านี้ห้ามขยับเขยื้อนหรือเปลี่ยนที่ยืนของเท้าทั้งสองข้าง และห้ามพูดคุยกันโดยเด็ดขาด  
เมื่อได้ยินคำบอก “แถว” ให้ยึดตัวขึ้นพร้อมกับสุดลมหายใจเข้าปอดจนเต็มที และจับทุกส่วนของร่างกาย  
ให้อยู่ในลักษณะของท่าตรง เว้นเข่าขาวยังหย่อนอยู่เล็กน้อย

เมื่อได้ยินคำบอก “ตรง” ให้กระตุกเข่าขาวยากลับไปอยู่ในลักษณะของท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง  
จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอก

#### ท่าพิทตามระเบียบ

๑. คำบอก “ตามระเบียบ, พิท” (คำบอกเป็นคำ ๆ)

๒. การปฏิบัติ ท่านี้มีตอนเดียว แต่ให้ปฏิบัติไปตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

เมื่อได้ยินคำบอก “ตามระเบียบ, พิท” ให้แยกเท้าซ้ายออกไปทางด้านซ้ายประมาณ ๓๐ ซม.  
หรือประมาณครึ่งก้าวอย่างแข็งแรงและผึ่งผาย โดยให้เท้าทั้งสองข้างอยู่ระดับหัวไหล่ ในขณะเดียวกันให้นำมือ  
ทั้งสองข้างไปจับกันไว้ทางด้านหลังในลักษณะหันหลังมือทั้งสองข้างเข้าหาลำตัว ใช้มือซ้ายจับมือขวาโดยให้มือขวา  
อยู่ทางด้านนอก วางนิ้วหัวแม่มือขวาให้ทับและจับนิ้วหัวแม่มือซ้ายไว้ นิ้วมือทั้งสี่ (เว้นนิ้วหัวแม่มือ) ของมือขวา  
เหยียดตึงและเรียงชิดติดกัน โดยให้เฉียงลงไปทางเบื้องล่างทางซ้ายวางหลังมือซ้ายแตะไว้ตรงกันกับประมาณ  
ใต้แนวเข็มขัดและแบะข้อศอกทั้งสองข้างไปข้างหน้าเล็กน้อยแต่พอสบาย ลักษณะของการยืนจะต้องให้  
ขาทั้งสองข้างตั้ง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองข้างเท่า ๆ กัน จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอกให้สง่าผ่าเผย จัดไหล่ทั้งสองข้าง  
ให้เสมอกัน ลำคอตั้งตรง สายตามองตรงไปข้างหน้าในแนวระดับและนิ่ง

เมื่อได้ยินคำบอกต่อไปว่า “แถว” ให้ยึดตัวขึ้นพร้อมกับสุดลมหายใจเข้าปอดจน และให้กอดเท้าทั้งสอง  
ข้างพร้อมที่จะตรง

เมื่อได้ยินคำบอกต่อไปว่า “ตรง” ให้ชักเท้าซ้ายกลับมาชิดกับเท้าขวาในลักษณะที่ให้ส้นเท้าทั้งสองชิด  
และอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าทั้งสองแยกออกไปทางข้างห่างกันประมาณ ๑ คืบ พร้อมกันนั้นให้ลดมือ  
ทั้งสองข้างลงมาอยู่ในลักษณะของท่าตรงอย่างแข็งแรง จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอก

#### ๔. ท่าหันอยู่กับที่

##### ท่าขวาหัน

๑. คำบอก “ขวา - หัน” (คำบอกแบ่ง)

๒. การปฏิบัติ ท่านี้แบ่งออกเป็นสองจังหวะดังต่อไปนี้

จังหวะหนึ่ง เมื่อได้ยินคำบอก “ขวา - หัน” ให้เปิดปลายเท้าขวาให้สูงขึ้นจากพื้นเล็กน้อย โดยพยายามกดส้น  
เท้าให้ตึงอยู่กับที่ แล้วหมุนตัวไปทางขวาจนได้ ๙๐ องศา ด้วยการใช้นิ้วเท้าขวาเป็นจุดหมุนในขณะเดียวกัน  
นั้นให้ใช้ปลายเท้าซ้ายกดแน่นไว้กับพื้นเพื่อช่วยให้มีการทรงตัวที่ดีในระหว่างหมุนตัว แล้วเปิดส้นเท้าหมุนตาม  
ไปด้วย โดยพยายามกดปลายเท้าไว้ ณ ที่เดิมในลักษณะให้ขาเหยียดตึงในขณะที่หมุนตัวไปนั้นจะต้องพยายาม  
รักษาทรุดทรงของลำตัว และการวางมือทั้งสองให้อยู่ในลักษณะของตรงตลอดเวลาด้วย เมื่อหมุนตัวไปได้ที่  
แล้วจะต้องอยู่ในท่ายืนที่วางน้ำหนักตัวทั้งหมดไว้บนเท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึงไปทางด้านหลังทางซ้าย ส้นเท้า  
เปิดและบิดออกไปทางด้านนอกของลำตัว

จังหวะสอง ชักเท้าซ้ายมาชิดกับเท้าขวา เพื่อยืนในลักษณะของท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง  
จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอก

## ท่าซ้ายหัน

๑. คำบอก “ซ้าย - หัน” (คำบอกแบ่ง)

๒. การปฏิบัติ ทำนี้แบ่งออกเป็นสองจังหวะดังต่อไปนี้

จังหวะหนึ่ง เมื่อได้ยินคำบอก “ซ้าย - หัน” ให้เปิดปลายเท้าซ้ายให้สูงขึ้นจากพื้นเล็กน้อย โดยพยายามกดส้นเท้าให้ตึงอยู่กับที่ แล้วหมุนตัวไปทางซ้ายจนได้ ๙๐ องศา ด้วยการใช้นิ้วเท้าซ้ายเป็นจุดหมุนในขณะเดียวกันนั้น ให้ใช้ปลายเท้าขวากดดันไว้กับพื้นเพื่อช่วยให้มีการทรงตัวที่ดีในระหว่างหมุนตัว แล้วเปิดส้นเท้าหมุนตามไปด้วย โดยพยายามกดปลายเท้าไว้ ณ ที่เดิมในลักษณะให้ขาเหยียดตึง ในขณะที่หมุนตัวไปนั้นจะต้องพยายามรักษาทรุดทรงของลำตัว และการวางมือทั้งสองให้อยู่ในลักษณะของท่าตรงตลอดเวลาด้วย เมื่อหมุนตัวไปได้ที่แล้วจะต้องอยู่ในท่ายืนที่วางน้ำหนักตัวทั้งหมดไว้บนเท้าซ้ายขาขวาเหยียดตึงไปทางด้านหลังทางขวาส้นเท้าเปิดและปิดออกไปทางด้านนอกของลำตัว

จังหวะสอง ชักเท้าขวามาชิดกับเท้าซ้าย เพื่อยืนในลักษณะของท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง จากนั้นให้ปฏิบัติทำยกอก

## ๕. ท่าเคารพ

ท่าเคารพสามารถใช้แสดงความเคารพได้ทั้งขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ท่าแลขวา แลซ้าย และท่าวันทยหัตถ์

ท่าแลขวา แลซ้าย เป็นท่าแสดงความเคารพได้ทั้งขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ โดยปฏิบัติจากท่าตรงในโอกาสเมื่อไม่สวมหมวก

๑. คำบอก “แลขวา (แลซ้าย) - ท่า” และ “แล - ตรง” (คำบอกแบ่ง)

๒. การปฏิบัติ เมื่อได้ยินคำบอก “แลขวา (แลซ้าย) - ท่า” ให้สละบ่าหน้าไปทางขวา (ทางซ้าย) ประมาณกึ่งขวา (กึ่งซ้าย) อย่างแข็งแรง ร่างกายส่วนอื่นๆ ยังคงอยู่ในลักษณะของท่าตรง จากนั้นให้ปฏิบัติในท่ายกอกและสละบ่าหน้าไปยังทิศทางผู้รับการเคารพ เมื่อได้ยินคำบอก “แล - ตรง” ให้สละบ่าหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงตามเดิม ร่างกายส่วนอื่นๆ ยังคงอยู่ในลักษณะของท่าตรง

ท่าวันทยหัตถ์ สามารถใช้แสดงความเคารพได้ทั้งขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ เมื่อสวมหมวกประกอบด้วยท่าตรงหน้าวันทยหัตถ์ ท่าทางขวาวันทยหัตถ์ และท่าทางซ้ายวันทยหัตถ์

๑. คำบอก (คำบอกรวด)

ท่าตรงหน้าวันทยหัตถ์ ใช้คำบอก “วันทยหัตถ์” หรือ “ตรงหน้าวันทยหัตถ์”

ท่าทางขวาวันทยหัตถ์ ใช้คำบอก “ทางขวา, วันทยหัตถ์”

ท่าทางซ้ายวันทยหัตถ์ ใช้คำบอก “ทางซ้าย, วันทยหัตถ์”

เมื่อต้องการให้เลิกแสดงความเคารพ ใช้คำบอก “มือลง”

๒. การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “วันทยหัตถ์” หรือ “ตรงหน้า, วันทยหัตถ์” ให้ยกมือขวาขึ้นอย่างรวดเร็วและแข็งแรง พร้อมกับบงอแขนท่อนล่างเข้ามาหาลำตัว ฝ่ามือเหยียดตรงไปตามแนวแขนท่อนล่างนิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน

และข้อมือ...

และข้อมือไม่หัก โดยนำปลายนิ้วชี้ไปแตะตรงขอบล่างของหมวกประมาณเหนือแนวหางตา หรือขอบล่างของกะบังหมวกทางด้านขวา หรือที่ขอบปีกหมวกทางด้านขวาประมาณเหนือแนวหางตาขวา (หมวกทรงกลมพับปีกของทหารหญิง) โดยให้เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ ๓๐ องศา แขนขวาท่อนบนให้เหยียดยื่นออกไปทางด้านข้างเสมอแนวไหล่ แต่ให้เฉียงไปข้างหน้าเล็กน้อย ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะของท่าตรง สายตามองตรงไปข้างหน้าในแนวระดับ จากนั้นให้ปฏิบัติในท่ายกอกและสะบัดหน้าไปยังทิศทางผู้รับการเคารพ

เมื่อได้ยินคำบอก “ทางขวา (ทางซ้าย) วันทยหัตถ์” ให้ยกมือขวาขึ้นทำท่าวันทยหัตถ์อย่างรวดเร็วและแข็งแรง ในลักษณะเดียวกับท่าตรงหน้าวันทยหัตถ์ทุกประการ พร้อมทั้งสะบัดหน้าไปทางขวา (ทางซ้าย) ในลักษณะเช่นเดียวกับ แลขวา, แลซ้าย โดยไม่ต้องเอียงลำตัวหรือแขนไปทางด้านขวา จากนั้นให้ปฏิบัติในท่ายกอกและสะบัดหน้าไปยังทิศทางผู้รับการเคารพ

เมื่อต้องการให้เลิกแสดงความเคารพ ในทุกท่าวันทยหัตถ์ให้ใช้คำบอก “มือลง” เมื่อได้ยินคำบอก “มือลง” ให้ลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ถ้าปฏิบัติจากท่าทางขวา (ทางซ้าย) วันทยหัตถ์ให้สะบัดหน้ากลับมาในทิศทางตรงหน้า พร้อมกับการลดมือขวาลง จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอก

ท่าวันทยหัตถ์นี้ถ้ามีความจำเป็นจะกระทำจากท่านั่งก็ได้ เช่น นั่งอยู่ในรถ ขณะขับขีรถจักรยานยนต์ เป็นต้น การแสดงความเคารพทางขวา (ทางซ้าย) ไม่ว่าจะเป็ท่าแลขวาแลซ้าย หรือท่าวันทยหัตถ์ ก็ตาม ให้เริ่มแสดงความเคารพในระยะห่างระหว่างผู้แสดงความเคารพประมาณ ๓ ก้าว และเลิกแสดงความเคารพเมื่อผู้รับการเคารพผ่านพ้นผู้แสดงการเคารพไปแล้วประมาณ ๒ ก้าว โดยสายตาดูผู้แสดงการเคารพสบตาผู้รับการเคารพตลอดเวลาด้วยการหันหน้าตามจนกว่าจะเลิกแสดงความเคารพ จึงสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงตามเดิม ไม่ใช่ใช้การขำเลียงสายตา

ในกรณีที่ผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่มาจนถึงตรงหน้า หรือผ่านหน้าผู้แสดงความเคารพก็ให้ผู้แสดงความเคารพเลิกแสดงความเคารพ หลังจากผู้รับการเคารพตอบรับการเคารพเรียบร้อยแล้วหรือในจังหวะอันควร ทั้งนี้ผู้แสดงความเคารพจะต้องพึงระมัดระวังไม่ให้เลิกแสดงความเคารพก่อนผู้รับการเคารพเลิกตอบรับการเคารพ

#### **การแสดงความเคารพเมื่อเคลื่อนที่**

การแสดงความเคารพกระทำได้ที่ทั้งท่าวันทยหัตถ์และท่าแลขวา แลซ้าย ให้เหมาะสมในการใช้แต่ละท่าเมื่อเคลื่อนที่

**เมื่อเดินสวนกับผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใหญ่** การแสดงความเคารพนี้จะใช้เฉพาะเมื่อปฏิบัติตามลำพัง โดยในการแสดงความเคารพเมื่อเดินสวนทางกันกับผู้บังคับบัญชาและเดินสวนทางกันกับผู้ใหญ่

**เมื่อเดินสวนกับผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใหญ่ชั้นนายพล** เมื่อผู้แสดงความเคารพเดินไปถึงในระยะห่างจากผู้รับการเคารพประมาณ ๕ ก้าว ให้ก้าวเท้าซ้าย (ขวา) ไปข้างหน้าประมาณครึ่งก้าว พร้อมกับบิดปลายเท้าให้ชี้ไปทางทิศทางที่ผู้รับการเคารพจะเคลื่อนที่ผ่านมา แล้วให้ยืนอยู่ในลักษณะ ท่าตรง ทำท่าทางขวาหรือทางซ้าย วันทยหัตถ์ ไปยังผู้รับการเคารพ จากนั้นให้ปฏิบัติท่ายกอก โดยเริ่มแสดงความเคารพก่อนที่ผู้รับการเคารพจะมาถึงประมาณ ๓ ก้าว สายตามองสบตาผู้รับการเคารพ และหันหน้ามองตามผู้รับการเคารพไปจนกว่าผู้รับการเคารพจะเคลื่อนที่ผ่านหน้าผู้แสดงการเคารพไปประมาณ ๒ ก้าว จึงสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าแลตรงพร้อมกับลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ต่อจากนั้นจึงหันตามทิศทางทางเดินเดิม และทำท่าเดินตามปกติต่อไป กรณีมิได้สวมหมวก นายทหารสัญญาบัตรใช้ท่าก้มศีรษะ นายทหารชั้นประทวนทำท่าแลขวา (แลซ้าย)

เมื่อเดินสวน...

**เมื่อเดินสวนกับผู้ใหญ่** เมื่อผู้แสดงการเคารพเดินไปถึงระยะห่างจากผู้รับการเคารพประมาณ ๓ ก้าว ให้ผู้แสดงการเคารพทำท่าทางขวา (ทางซ้าย) วันทยหัตถ์ไปยังผู้รับการเคารพ โดยแขนซ้ายเหยียดตั้งอยู่ข้างลำตัว ในลักษณะมือซ้ายไม่แตะตะเข็บกางเกง สายตามองสบตาผู้รับการเคารพไปจนกว่าตนเองจะเดินผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว ๒ ก้าว จึงเลิกแสดงความเคารพแล้วทำท่าเดินตามปกติต่อไป กรณีมิได้สวมหมวก นายทหารสัญญาบัตร ใช้ท่าก้มศีรษะเฉียงไปยังผู้รับการเคารพ ก่อนถึง ๓ ก้าว นายทหารชั้นประทวนทำท่าแลขวา (แลซ้าย)

**คำแนะนำทั่วไปสำหรับการแสดงความเคารพ**

การแสดงความเคารพเมื่อเคลื่อนที่ในขณะที่ไม่ได้สวมหมวก หรือสวมหมวกแต่ไม่สามารถแสดงความเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์ได้ ให้ใช้การแสดงความเคารพด้วยท่าแลขวา แลซ้าย

การแสดงความเคารพเมื่อเคลื่อนที่ในขณะขับขียานพาหนะ ถ้าอยู่ในสถานการณ์คับขัน เช่น การจราจรคับคั่ง ผ่านทางแยก หรือขณะเลี้ยวเปลี่ยนทิศทาง เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้ไม่ต้องแสดงการเคารพ อย่างไรก็ตามถ้าอยู่ในสภาวะที่พอแสดงความเคารพได้สมควรแสดงความเคารพแม้แต่จะเป็นช่วงระยะสั้น ๆ ก็ตาม

การแสดงความเคารพด้วยท่าก้มศีรษะ หรือคำนับให้กระทำเฉพาะนายทหารชั้นสัญญาบัตร เมื่อไม่สวมหมวกเท่านั้น โดยก้มศีรษะแต่พองาม (ประมาณ ๑๕ องศา)

-----

(ลำดับ)



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กพ.ทอ. (กปค. โทร.๒ - ๑๒๔๕)

ที่ กท ๐๖๐๓.๔/๑๖๕๔

วันที่ ๘ มี.ค.๕๐

เรื่อง รายงานผลการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวินัยทหาร

เรียน ผบ.ทอ.

๑. ตามอนุมัติ ผบ.ทอ.เมื่อ ๑๕ มี.ค.๕๐ ทำหนังสือ กพ.ทอ.ที่ กท ๐๖๐๓.๔/๑๔๒ ลง ๙ มี.ค.๕๐ เรื่อง การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวินัยทหาร ให้ นชต.ทอ., นชต.กองบัญชาการ, หน่วยแยก, หน่วยสมทบ และหน่วยปฏิบัติราชการสนาม ทำการฝึกอบรมข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง เกี่ยวกับแบบธรรมเนียม มารยาทในสังคมของทหาร และวินัยทหาร โดยให้หน่วยรายงานผลการฝึกอบรมให้ทราบด้วย นั้น

๒. กพ.ทอ.ตรวจสอบแล้ว หน่วยต่าง ๆ ได้รายงานผลการฝึกอบรมเรียบร้อยแล้ว (ตามแนบ) สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ผลการฝึกอบรมอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง เข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทหาร

๒.๒ ผลการฝึกวินัยทหารอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ได้ทบทวนการปฏิบัติตามแบบฝึกและทำความเข้าใจกับวิธีปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๓. กพ.ทอ.พิจารณาแล้ว เพื่อให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมทหาร มีความเป็นทหารอาชีพ ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อ ทอ. จึงเห็นสมควรให้ทำการฝึกอบรมเป็นประจำทุกรอบ ๔ เดือน (ม.ค., พ.ค.และ ก.ย.) ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทบทวน การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมของทหาร ให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และรายงานผลการฝึกอบรม (ผ่าน กพ.ทอ.) ภายใน ๑๕ วัน หลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรม

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติตามข้อ ๓ ให้ต่อไป

(ลงชื่อ) พล.อ.ต.ธัชชัย ถนัดใช้ปืน

จก.กพ.ทอ.

อนุมัติตามข้อ ๓

(ลงชื่อ) พล.อ.อ.ชลิต พุกผาสุข

ผบ.ทอ.

๙ มี.ค.๕๐

การแจกจ่าย - นขต.ทอ., นขต.๓ กองบัญชาการ และกองบิน

- สน.ผบ.ทอ., สน.ปช.ทอ., สน.ผทค.ทอ.

- นขต.กพ.ทอ.

สำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) น.อ.ชากร ตะวันแจ้

(ชากร ตะวันแจ้)

รอง ผอ.กปค.กพ.ทอ.

๘ มี.ค.๕๐

จ.อ.ศุภชัย ฯ พิมพ์/ทาน

น.ท.เวสารัช ฯ ตรวจ



(ลงชื่อ) พล.อ.ท. วิษณุ เจริญชัย

รอง เสธ.ทอ.ฝ่ายท

๑๐ มี.ค. ๕๐

(ลงชื่อ) พล.อ.ท.ศเน่ห์ พันธุ์ สงวนสิทธิ์

รอง เสธ.ทอ.

๑๑ มี.ค. ๕๐

เรียน พล.ท.

คณะกรรมการแล้ว เห็นสมควรอนุมัติตามข้อ ๓

(ลงชื่อ) พล.อ.อ.สมาน เจริญชัย

เสธ.ทอ.

๑๑ มี.ค. ๕๐

- อนุมัติตามข้อ ๓

(ลงชื่อ) พล.อ.อ.ชสิทธิ์ พุกผาสุข

ผบ.ทอ.

๑๕ มี.ค. ๕๐

การแจกจ่าย - นยต.ทอ., นยต.กองบัญชาการ และกองบิน

- สน.ผบ.ทอ., สน.ปะ.ทอ., สน.นทค.ทอ.

- นยต.ภพ.ทอ.

สำเนาถูกส่ง:

นท.

(เวสารัช นิลรักษา)

กรมปลดปล่อยทอ.

๑๖ มี.ค. ๕๐

ทราบแล้ว

- นรท.ทบ.ทอ.ทราบและถือปฏิบัติ

ตามข้อ ๓ แล้วทราบโดยนท.ฝ่ายท

ภายใน ๕ ก.พ.๕๐

รับคำสั่ง จด.ทบ.ทอ.

น.ท.

รอง เสธ.ทอ.ฝ่ายท

๑๕ มี.ค. ๕๐